Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0104

Global Gateway – последици и бъдещи насоки

Резолюция на Европейския парламент от 26 март 2026 г. относно Global Gateway – последици и бъдещи насоки (2025/2073(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид член 21 от Договора за Европейския съюз,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), и по-специално член 208 и член 322, параграф 1 от него,

– като взе предвид съвместното изявление от 30 юни 2017 г. на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията, озаглавено „Нов Европейски консенсус за развитие – нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“[1],

– като взе предвид Европейския консенсус относно хуманитарната помощ и връзката между хуманитарната помощ, развитието и мира, одобрени от Съвета и Комисията,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009[2] на Съвета (Регламента за ИССРМС – Глобална Европа),

---

1 ОВ C 210, 30.6.2017 г., стр. 1.
2 ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)[3],

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III – амбициозна програма за равенство между половете и за овластяване на жените във външните дейности на ЕС“ (JOIN(2020)0017),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 16 септември 2021 г. относно стратегията на ЕС за сътрудничество в Индийско-Тихоокеанския регион (JOIN(2021)0024),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 1 декември 2021 г., озаглавено „The Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 2 октомври 2024 г., озаглавено „Изграждане на устойчиви международни партньорства като „Екип Европа“ (JOIN(2024)0025),

– като взе предвид Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г.,

– като взе предвид Европейския стълб на социалните права и неговото значение за приобщаващото, устойчиво и справедливо икономическо развитие,

– като взе предвид Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване,

– като взе предвид Решението на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност[4],

– като взе предвид бележката на Съвета от 28 октомври 2022 г. относно схемите на работа по управлението на Global Gateway,

---

[3] ОВ L 330, 20.9.2021 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

[4] ОВ L 201, 3.8.2010 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

– като взе предвид заключенията на Съвета от 21 юни 2024 г. относно междинната оценка на ИССРМС – Глобална Европа и от 21 ноември 2023 г. относно подхода „Екип Европа“,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 20 октомври 2025 г. относно изпълнението на стратегията на ЕС за сътрудничество в Индийско-Тихоокеанския регион,

– като взе предвид предложението на Комисията от 16 юли 2025 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Глобална Европа (COM(2025)0551),

– като взе предвид Становище 03/2024 на Европейската сметна палата, придружаващо оценката на Комисията на гаранцията за външна дейност, публикувано на 12 декември 2024 г.,

– като взе предвид Специален доклад 17/2025 на Европейската сметна палата от 16 септември 2025 г., озаглавен „Помощ от ЕС за търговията за най-слабо развитите държави – действията отговарят на нуждите, но финансирането от ЕС не е на път да постигне целта за 2030 г.“,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, която влезе в сила за ЕС на 22 януари 2011 г. в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г.,

– като взе предвид Резолюция 70/1 на Организацията на обединените нации от 25 септември 2015 г., озаглавена „Да преобразим света: програма за устойчиво развитие до 2030 г.“ (Програмата до 2030 г.), приета на срещата на върха на Организацията на обединените нации по въпросите на устойчивото развитие в Ню Йорк и установяваща целите за устойчиво развитие (ЦУР),

– като взе предвид Парижкото споразумение, прието на 12 декември 2015 г. съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, и по-специално неговите разпоредби, свързани с адаптирането, издръжливостта и подкрепата за най-уязвимите държави,

– като взе предвид заключенията на Втората световна среща на високо равнище за социално развитие, проведена в Доха от 4 до 6 ноември 2025 г., в които се потвърждава централното значение на социалното развитие, всеобщата социална закрила и борбата срещу бедността и неравенството като основни стълбове на устойчивото развитие,

– като взе предвид Рамката на ООН за сътрудничество за устойчиво развитие като основен инструмент за планиране и изпълнение на национално равнище на дейностите на ООН за развитие,

– като взе предвид Програмата за действие от Адис Абеба за финансиране на развитието, приета на Третата международна конференция за финансиране на развитието, проведена в Адис Абеба, Етиопия, от 13 до 16 юли 2015 г., и заключителния документ относно ангажиментите от Севиля, приет на Четвъртата международна конференция за финансиране на развитието, проведена в Севиля, Испания, от 30 юни до 3 юли 2025 г.,

– като взе предвид проекта на меморандум за разбирателство между ЕС и Република Южна Африка относно партньорство за чиста търговия и инвестиции, подписан на 20 ноември 2025 г.,

– като взе предвид меморандума за разбирателство между ЕС и Република Южна Африка, за установяване на стратегическо партньорство за устойчиви вериги за създаване на стойност в областта на минералите и металите, подписан на 20 ноември 2025 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 21 януари 2021 г. относно свързаността и отношенията между ЕС и Азия[5],

– като взе предвид своята резолюция от 24 ноември 2022 г. относно бъдещата европейска финансова архитектура за развитие[6],

– като взе предвид своята резолюция от 12 декември 2023 г. относно прилагането на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа[7],

– като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2024 г. относно последиците за сигурността и отбраната от влиянието на Китай върху критичната инфраструктура в Европейския съюз[8],

– като взе предвид своята резолюция от 17 януари 2024 г. относно разработването на цялостна европейска стратегия за пристанищата[9],

---

5 ОВ C 456, 10.11.2021 г., стр. 117.
6 ОВ C 167, 11.5.2023 г., стр. 57.
7 ОВ C, C/2024/4163, 2.8.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 ОВ C, C/2024/5719, 17.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 ОВ C, C/2024/5716, 17.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.

– като взе предвид своята резолюция от 2 април 2025 г. относно изпълнението на общата външна политика и политика на сигурност – годишен доклад за 2024 г.[10],

– като взе предвид своята резолюция от 2 април 2025 г. относно правата на човека и демокрацията по света и политиката на Европейския съюз в тази област – годишен доклад за 2024 г.[11],

– като взе предвид своята резолюция от 6 май 2025 г. относно контрола на финансовите дейности на Европейската инвестиционна банка – годишен доклад за 2023 г.[12],

– като взе предвид своето решение от 7 май 2025 г. относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2023 година, раздел III – Комисия, изпълнителни агенции и Девети, Десети и Единадесети европейски фонд за развитие[13],

– като взе предвид своята резолюция от 9 юли 2025 г. относно изпълнението и постигането на целите за устойчиво развитие с оглед на Политическия форум на високо равнище през 2025 г.[14],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид съвместните разисквания на комисията по външни работи и на комисията по развитие в съответствие с член 59 от Правилника за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по международна търговия,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи и комисията по развитие (A10-0045/2026),

A. като има предвид, че стратегията Global Gateway е създадена на 1 декември 2021 г. с цел да се превърне във водеща рамка на ЕС за устойчива свързаност и глобални инвестиции и алтернатива на китайската инициатива „Един пояс, един път“ и да се съгласува с по-общата цел на международната общност за мобилизиране на участието на частния сектор за преход във финансирането за развитие от „милиарди към трилиони“ с цел справяне с най-скъпоструващите аспекти на ЦУР; като има предвид, че това е стратегия и политическа инициатива и сама

---

10 ОВ C, C/2025/4388, 9.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 ОВ C, C/2025/4390, 9.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
12 ОВ C, C/2026/574, 24.2.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Приети текстове, P10_TA(2025)0077.
14 Приети текстове, P10_TA(2025)0159.

по себе си не е инструмент или регламент; като има предвид, че за своята правна рамка и финансиране Global Gateway се ползва от финансовата архитектура за външна дейност на ЕС, в частност политиката и бюджета на ЕС за сътрудничество за развитие и особено ИССРМС – Глобална Европа;

Б. като има предвид, че в среда на засилено геополитическо съперничество и несигурност стратегията Global Gateway, ако се прилага и комуникира правилно, ще увеличи геополитическата тежест и видимостта на ЕС на световната сцена чрез насърчаване на интелигентни, чисти и сигурни връзки между ЕС и неговите партньори в областите на цифровите технологии, енергетиката и транспорта и укрепване на системите за здравеопазване, образование и научни изследвания в целия свят в рамките на Програмата до 2030 г. и съответните ЦУР, както и чрез възстановяване на промишлената конкурентоспособност на Европа, намаляване на зависимостите ѝ в критични сектори и противодействие на нарастващото влияние на Китай;

В. като има предвид, че най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии на ЕС са разположени в близост до стратегически райони за разгръщането на проекти по линия на Global Gateway; като има предвид, че развитието на тези райони оказва положително въздействие върху сигурността и просперитета на най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии;

Г. като има предвид, че не трябва да се отпуска финансиране от ЕС по линия на Global Gateway на субекти, които подкопават европейската сигурност и икономически интереси, включително дружества, които са обект на санкции от страна на ЕС, държавни или контролирани от държавата предприятия от системни конкуренти или оператори, участващи в заобикаляне на санкции, трансфери с двойна употреба към Русия или други враждебни дейности; като има предвид, че участието в проекти по линия на Global Gateway следва да бъде обвързано с пълно спазване на ограничителните мерки на ЕС и с надеждни усилия за предотвратяване на заобикалянето им;

Д. като има предвид, че геополитическото влияние и способността за сключване на дългосрочни партньорства от взаимна полза зависят в много голяма степен от икономическата мощ, достъпа до пазари и институционалния капацитет, както и от взаимно договорените пътни карти; като има предвид, че партньорството и инвестициите по линия на Global Gateway следва да разчитат на реципрочност и конкретни взаимни ползи и интерес, които могат да бъдат демонстрирани; като има предвид, че процесът на преход от отношения на донор – получател към партньорства по взаимноизгодни инвестиции ще изисква нови решения, адаптирани към специфичния контекст;

Е. като има предвид, че взаимозависимостта в областта на цифровите технологии, енергетиката и веригите на доставки създава както възможности, така и уязвимости за ЕС; като има предвид, че ефективното участие на частния сектор и изпълнението на проектите, подходящото финансиране и силната координация с партньорите, включително гражданското общество, допринасят за доверието в ЕС като глобален фактор;

Ж. като има предвид, че е в интерес на ЕС да насърчава социалното, икономическото, човешкото и екологичното развитие, включително чрез партньорства с гражданското общество, засилена дипломация и бизнес сътрудничество;

З. като има предвид, че основната цел на сътрудничеството на ЕС за развитие, както е посочено в член 208 от ДФЕС, е намаляването и дългосрочното изкореняване на бедността, което изисква инвестиции и сътрудничество в образованието, създаването на работни места, здравеопазването и социалната закрила, наред с други области, за да се гарантира постигането на Програмата до 2030 г. и ЦУР, като същевременно се защитават и насърчават геополитическите интереси на ЕС;

И. като има предвид, че ИССРМС – Глобална Европа има ясно определени количествени цели за човешко развитие, равенство между половете и действия в областта на климата; като има предвид, че Global Gateway се ангажира да спазва високи стандарти по отношение на правата на човека, социалните права и правата на работниците и прозрачността, да създава равноправни партньорства вместо зависимости и да предлага програма за демократични инвестиции;

Й. като има предвид, че устойчивите, водени от ценности инвестиции в държавите партньори допринасят за глобалната стабилност и сигурност; като има предвид, че 23% от световното население живее при нестабилни условия; като има предвид, че продължава да бъде от стратегически интерес за ЕС той да използва специфични инструменти, за да се ангажира с нестабилни и засегнати от конфликти държави, включително посредством Global Gateway; като има предвид, че публично-частните партньорства и инфраструктурните проекти в такива държави могат да бъдат успешни и да имат значително положително въздействие, ако са проектирани правилно;

К. като има предвид, че недостигът на инвестиции за постигането на ЦУР в развиващите се държави понастоящем възлиза на 4 трилиона щатски долара годишно; като има предвид, че ангажиментът на частния сектор по отношение на ЦУР предлага възможност за увеличаване на мащаба на действията за развитие и тяхната устойчивост чрез създаване на достойни работни места, стимулиране на икономическия растеж и премахване на бедността;

Л. като има предвид, че ЕС и неговите държави членки са поели ангажимент да изразходват 0,7% от своя брутен национален доход за официална помощ за развитие (ОПР), която е предназначена да насърчава икономическото развитие и благосъстоянието на развиващите се държави; като има предвид, че геополитическите съображения не трябва да имат предимство пред принципите за ефективност на развитието или да водят до отклонение от приоритетите на държавите партньори;

М. като има предвид, че не могат да се постигнат трайни резултати без ангажимент от държавите партньори за укрепване на демократичното развитие в дългосрочен план;

Н. като има предвид, че успехът на Global Gateway се основава на подхода „Екип Европа“, който през последните три години се стремеше да демонстрира отговорност, поемане на ангажимент и по-единен глас на ЕС в света; като има предвид, че концепцията за „Екип Европа“ би могла да бъде допълнително подобрена по отношение на съвместното програмиране, изготвянето на проекти, управлението, вземането на решения и включването на заинтересовани страни;

О. като има предвид, че някои водещи проекти по линия на Global Gateway вече са определени като приоритетни в рамките на Партньорството за глобална инфраструктура и инвестиции на Г-7;

П. като има предвид, че някои държави членки са изготвили национални планове за партньорство; като има предвид, че държавите членки се насърчават да споделят най-добри практики;

Р. като има предвид, че Парламентът приветства Global Gateway като съгласуван отговор на ЕС на глобалните предизвикателства, като същевременно посочва недостатъци в неговото управление, включително привеждането в съответствие с приоритетите на държавите партньори, въздействието, ангажираността на заинтересованите страни и прозрачността, както и липсата на редовно докладване относно въздействието на водещите инициативи; като има предвид, че процесът на вземане на решения по линия на Global Gateway не е предвиден в закон, а се урежда от вътрешните процедури на Комисията и решенията на Съвета;

С. като има предвид, че Парламентът следва да използва цялото си влияние в своята роля на демократичен контрол в политиката и управлението на Global Gateway, както и в осигуряването на отчетност при оценяването на проектите;

Т. като има предвид, че в рамките на настоящата стратегия Global Gateway избраните органи в държавите получатели, включително парламентите, както и гражданското общество и

независимите експерти, нямат активна роля във вземането на решения или наблюдението и гарантирането на отчетност;

У. като има предвид, че има ограничен публичен достъп до информация относно проектите по линия на Global Gateway;

Ф. като има предвид, че целите и по-добрите инструменти за мониторинг и оценка биха могли да помогнат при оценяването на приноса на проектите към целите за развитие и да предотвратят вредни въздействия в държавите получатели;

Преглед, стратегически цели и визия

1. припомня, че инициативата Global Gateway е стратегическа геополитическа концепция, която обединява външната и икономическата политика и политиката за сътрудничество за развитие, включително ангажимента на ЕС в областта на опазването на климата и адаптирането към неговото изменение, цифровата трансформация и секторите на здравеопазването, научните изследвания, образованието и транспорта, в стремеж да се създават дългосрочни, стратегически, взаимноизгодни партньорства, насочени по-конкретно към изграждане и гарантиране на устойчиви вериги на доставки и издръжливост както на ЕС, така и на държавите партньори, по-специално чрез засилено включване на частния сектор; подчертава, че инициативата Global Gateway следва да се превърне в дългосрочна стратегия, основана на модел, който обхваща всички нива на управление; във връзка с това приветства прехода от модела донор – получател към равнопоставени партньорства; подчертава, че акцентът следва да бъде поставен върху интелигентните инвестиции в качествена инфраструктура, при спазване на високи социални и екологични стандарти и в съответствие с интересите и ценностите на ЕС, включително принципите на правовата държава, правата на човека и съответните международни норми и стандарти; подчертава, че координацията с международните институции, участието на частния сектор и специално разработената стратегическа комуникация, включително в държавите получатели, са от съществено значение, за да може инструментът да достигне желания мащаб;

2. подчертава, че новите геостратегически предизвикателства, като например продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна, както и нарастващото влияние и настъпателност на Китай и Русия, закриването на Агенцията на САЩ за международно развитие (USAID) и задълбочаващите се съкращения на ОПР, включително в няколко държави – членки на ЕС, създадоха значителен недостиг на финансиране при предоставянето на основни обществени услуги; подчертава, че участниците във външната политика и политиката на сигурност на ЕС и в областта на развитието трябва да използват по-добре

оскъдните ресурси и да координират по-добре своите действия, за да увеличат влиянието, присъствието, въздействието и видимостта на ЕС в световен мащаб чрез взаимноизгодни инвестиции, да насърчават устойчивия и приобщаващ растеж в държавите партньори, да укрепват равенството и поминъка на местните общности и напредъка към постигането на ЦУР;

3. разбира, че Global Gateway има потенциал да съдейства, да улеснява и да укрепва устойчиви европейски инвестиции по света, с които на държавите партньори се предоставя възможност да развиват своята промишленост и да създават добавена стойност и достойни работни места на местно равнище, и също така на тези държави се дава достъп до водещи пазари в ЕС; подчертава, че дългосрочните партньорства, предлагани от ЕС в рамките на Global Gateway, могат да предлагат истински алтернативи за държавите партньори по отношение на тяхното развитие и икономически цели, като същевременно допринасят за първостепенните цели на ЕС за конкурентоспособност, издръжливост, диверсификация и стратегическа автономност и за постигането на съвместно договорени международни цели;

4. отбелязва политическата воля на председателя на Комисията за разрастване на Global Gateway по време на парламентарния мандат 2024 – 2029 г.; отбелязва, че от 2022 г. насам Съветът е одобрил над 250 водещи проекта; отбелязва също така, че според Комисията до края на 2024 г. са мобилизирани 306 милиарда евро; изразява съжаление за липсата на яснота и прозрачност по отношение на проследяване на финансирането и как е достигната сумата от 306 милиарда евро;

5. отбелязва, че при подбора на проекти е следван прекалено централизиран подход от горе надолу без достатъчно участие на заинтересованите страни; отбелязва, че концепцията и критериите за проекти по линия на Global Gateway са останали неясни както за държавите членки, така и за държавите партньори; подчертава, че е важно да се отдава предпочитание на модел, при който търсенето в държавите партньори е съчетано с предложенията на европейските предприятия, в съответствие с външните и икономическите цели и целите за развитие на ЕС, както и с международните ангажименти, по-специално Програмата до 2030 г. и Парижкото споразумение;

6. отбелязва факта, че стратегията Global Gateway е изградена върху основата на Регламента за ИССРМС – Глобална Европа; отбелязва също така предложението на Комисията за нов инструмент „Глобална Европа“ и посочва, че при него не е използвана възможността за включване на никакви съществени кодифициращи разпоредби относно Global Gateway; заявява готовността на Парламента като съзаконодател да представи пояснящи предложения;

7. подчертава, че Global Gateway трябва да остане свързан с основната цел на сътрудничеството на ЕС за развитие, а именно намаляването и като крайна цел, изкореняването на бедността;

8. подчертава, че осигуряването на баланс между ОПР и финансирането извън ОПР е от съществено значение, като същевременно призовава Комисията да засили координацията с инструментите и политиките, които не са свързани с развитието; изисква от Комисията да посочи дали проектите по линия на Global Gateway отговарят на критериите за ОПР;

9. призовава Комисията да установи ясни и прозрачни методологии за оценка на въздействието върху развитието на интервенциите по линия на Global Gateway, финансирани от ОПР на ЕС и включващи участници от частния сектор на ЕС, и тяхната допустимост от гледна точка на критериите на Комитета за подпомагане на развитието към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие; подчертава, че тези методологии следва да бъдат допълнени от оценки за стратегическо значение, като се вземат предвид надеждната свързаност и единомислието, издръжливостта и дългосрочната устойчивост на проектите, и призовава за редовно докладване пред Парламента по начин, който отразява двойните цели за развитие и геополитическите цели на Global Gateway;

10. подчертава значението на по-систематичното наблюдаване и оценяване на въздействието на проектите по линия на Global Gateway за повишаване на отчетността, прозрачността и ефективността на инициативата;

11. подчертава, че инвестициите в овластяване на жените и в социален капитал не само съответстват на ценностите на ЕС, но са и икономически рентабилни; подчертава значението на прилагането на съобразен с равенството между половете подход в програмирането на Global Gateway, за да се гарантира, че инвестициите допринасят за равенството между половете;

12. изразява съжаление, че посоченото в член 12, параграф 2 от Регламента за създаване на ИССРМС – Глобална Европа предпочитание на съвместното програмиране и изпълнение от Комисията и държавите членки не е било приложено успешно и е било заменено от по-широко сътрудничество чрез „Екип Европа“; отправя искане това задължение за съвместно програмиране да бъде включено в бъдещия инструмент „Глобална Европа“ и изпълнявано по подходящ начин, както редовно настояват заинтересованите страни по Global Gateway;

13. призовава държавите членки да извършат всеобхватна оценка на рамката на „Екип Европа“, включително инициативите по линия на „Екип Европа“, като предоставят информация за текущото

състояние на техния напредък, участниците, финансирането им и основните резултати в областта на развитието;

Геополитическо значение на Global Gateway

14. призовава ЕС да укрепва стратегическите си позиции, партньорства и надеждност в световен план, като предлага чрез Global Gateway устойчива, прозрачна и демократична алтернатива на конкурентните модели и инфраструктурни инициативи, съобразена с основните ценности на ЕС; призовава Комисията да популяризира ефективно и бързо Global Gateway като устойчива алтернатива на агресивните инициативи на съперници като Китай и Русия, чиято подкрепа често се оказва със сериозни отрицателни последици в дългосрочен план, включително огромна дългова зависимост;

15. подчертава значението на уникалния 360-градусов подход на Global Gateway, допълващ инвестициите с подкрепа за укрепване на принципите на правовата държава в държавите партньори, включително независимостта на съдебната власт и мерките за борба с корупцията, както и за отговорни и демократични институции, като по този начин се гарантира, че финансираните от ЕС проекти имат реално въздействие и са съобразени с основните ценности на ЕС и ЦУР, а така също и с изграждането на благоприятна регулаторна среда в съответствие с международните стандарти и екологичните, социалните и управленските рамки;

16. подчертава, че ефективността на Global Gateway зависи от нейната способност да реагира на реалните приоритети на държавите партньори; призовава Комисията, Европейската служба за външна дейност и държавите членки да гарантират, че инициативите по линия на Global Gateway са възможно най-приобщаващи и подлежащи на отчетност, планирани са съвместно с местните заинтересовани страни и са съобразени с националните и регионалните стратегии за развитие на държавите партньори в съответствие с принципа за отговорност на държавите; подчертава необходимостта от свързване на политическия диалог, инвестициите, сътрудничеството за развитие и дипломатическите действия, за да се гарантира стратегическа съгласуваност и трайно въздействие;

17. приканва Комисията да изготвя проекти по линия на Global Gateway, с които да се гарантира солидно допълване и съгласуване с инициативи, насърчаващи основан на правила международен ред и мултилатерализъм, предвид формирането на блокове и нарастващото напрежение;

18. призовава за по-задълбочена координация с единомислещи партньори, които желаят да спазват горепосочените принципи и се стремят да диверсифицират отношенията си и да отговорят на

нуждите в областта на развитието, като надхвърлят транзакционните споразумения, но остават съвместими със стратегическите интереси на ЕС, включително тези, които той защитава в Г-7, Г-20 и ООН, с цел максимално увеличаване на колективното въздействие и гарантиране на съгласувани стандарти, финансиране и изпълнение на проектите в една конкурентна геополитическа среда;

19. изразява загриженост във връзка с докладите, че редица проекти по линия на Global Gateway се изпълняват от китайски дружества в пряко нарушение на целта на инициативата да представлява алтернатива на инициативата „Един пояс, един път“ и да създава истинска национална стойност в държавите партньори; поради това призовава за незабавно разследване на участието на всички китайски дружества в Global Gateway;

20. припомня, че основният принцип на съгласуваност на политиката за развитие, залегнал в член 208, параграф 1 от ДФЕС, задължава ЕС и неговите държави членки да вземат предвид целите на сътрудничеството за развитие във всички политики, които биха могли да засегнат развиващите се страни;

21. призовава за по-ефективно съгласуване между Global Gateway и общата външна политика и политика на сигурност на ЕС и ЦУР; призовава ЕС да използва в по-голяма степен нормативната си сила, като залага демокрацията, принципите на правовата държава, правата на човека и устойчивото развитие като крайъгълни камъни в проектите по линия на Global Gateway, като едновременно с това се осигурява допълняемост;

22. подчертава, че укрепването на стабилността и сигурността в държавите партньори допринася за насърчаване на икономическите възможности, устойчивостта и дългосрочното устойчиво развитие, като по този начин се преодоляват първопричините за незаконната миграция;

23. подчертава, че интегрирането на съгласуваността на политиките за програмата за устойчиво развитие в Global Gateway на ЕС е от съществено значение за съвместен подход за устойчиво и геоикономическо развитие;

24. призовава да се даде приоритет на инвестициите в енергетиката, суровините от критично значение и екологичния преход, за да се намали зависимостта на ЕС от чуждестранни конкуренти, включително в мрежи за енергия от възобновяеми източници, коридори за чист водород и устойчив транспорт, като по този начин се укрепи както глобалното устойчиво развитие, така и енергийната автономност на ЕС; освен това призовава за засилен цифров суверенитет и надеждна свързаност, като същевременно се насърчават демократичните цифрови стандарти на световно равнище;

25. подчертава необходимостта инвестициите по линия на Global Gateway да бъдат приведени в съответствие със съществуващите процеси на ЕС за надлежна проверка, както и да бъдат отворени и полезни за местните и регионалните участници на пазара и гражданското общество и да спомагат за преодоляване на различията в инфраструктурата и неравенството, включително тези, свързани с цифровата и енергийната бедност, особено в селските и периферните райони, като се гарантира, че ползите, свързани с енергията от възобновяеми източници и производството на полезни изкопаеми, като например приходите и работните места, се усещат от местните общности и държавите производители; призовава тези пропуски да бъдат идентифицирани от държавите партньори в консултация с местните предприятия, общности и участници от гражданското общество; подчертава, че тези проекти трябва да създават стойност на местно равнище и да спазват принципите за универсална достъпност и дизайн за всички, за да се гарантира, че инфраструктурата не създава нови пречки и насърчава пълното приобщаване на хората с увреждания в най-уязвимите среди;

26. подчертава, че енергийните проекти по линия на Global Gateway следва да бъдат проектирани с достатъчна гъвкавост, за да отговарят на променящите се технологични и пазарни нужди в държавите партньори; призовава Комисията да включи механизми за периодичен преглед и, когато е целесъобразно, преразпределяне или коригиране на инвестициите, за да се гарантира, че проектите продължават да бъдат целесъобразни, икономически ефективни и съгласувани с променящите се енергийни нужди на държавите партньори;

27. подчертава, че инвестициите в енергия от възобновяеми източници в рамките на Global Gateway трябва да бъдат чувствителни към конфликти и да се основават на принципите на справедливо и прозрачно управление на ресурсите, особено когато става въпрос за добив на суровини от критично значение; призовава за мониторинг на потенциалните вредни въздействия върху околната среда и правата на човека и на риска от изостряне на неравенството и конфликтите, включително при нестабилни условия; подчертава по-специално, че това се отнася до големи инфраструктурни проекти, като например хибридни електроцентрали, проекти за водород, добив на литий, центрове за данни, разширяване на пристанища, летища и транспортни коридори;

28. подчертава, че нарастващата несигурност по отношение на водата започва да представлява сериозна заплаха за перспективите за икономически растеж в държавите партньори; предлага Global Gateway да включва проекти и политики в областта на водите; признава, че устойчивото икономическо развитие също така разчита на здрави водни обекти, и призовава

за систематично интегриране на „синьо измерение“ в инвестициите по линия на Global Gateway, които са в основата на сигурността на водните ресурси, устойчивостта спрямо изменението на климата и дългосрочното социално-икономическо развитие;

29. подчертава потенциала, предлаган от Global Gateway за усилия за смекчаване на последиците от изменението на климата с инвестиции, които могат да допринесат за генерирането на висококачествени въглеродни кредити в държавите партньори, като се постигат взаимноизгодни резултати;

30. призовава да се изясни до каква степен Global Gateway продължава да бъде изцяло част от Партньорството за глобална инфраструктура и инвестиции, споделен ангажимент на Г-7 за подкрепа на публичните и частните инвестиции в устойчива, приобщаваща, издръжлива и висококачествена инфраструктура;

31. призовава за по-тясно сътрудничество с единомислещи партньори с оглед на изграждането на издръжлива мрежа от надеждна свързаност, особено, но не само, с партньори като Обединеното кралство, Канада, Япония, Австралия, Нова Зеландия, Република Корея, Индия и Тайван;

32. подчертава необходимостта от непрекъснато сътрудничество и координация с ООН и нейните агенции, което има потенциала да подобри глобалното присъствие на ЕС и начина, по който той е възприеман в чужбина; поради това призовава Комисията, заедно с държавите членки посредством „Екип Европа“, и всички съответни единомислещи партньори по линия на Global Gateway да използват местните знания, технически експертен опит и роля на ООН в създаването на благоприятстваща среда, осигуряването на ангажираност на местно равнище, насърчаването на приобщаващо и устойчиво развитие и подкрепата за държавите партньори при изграждането на издръжливи системи за здравеопазване, образование и социална закрила;

Сътрудничество за развитие

33. подчертава, че ЕС и неговите държави членки остават най-големият източник на ОПР в световен мащаб; подчертава, че ЕС разполага също със сериозен икономически актив, изразяващ се в способността му да предоставя достъп до привлекателен вътрешен пазар, като същевременно е в състояние да разбира и да се съобразява с местната действителност, както и да отговаря на потребностите за човешкото развитие, опазването на околната среда и създаването на местни достойни работни места;

34. подчертава потенциала на Global Gateway като ефективен инструмент за мобилизиране на средствата, необходими за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие, и за

отговаряне на интереса на много държави партньори към частни инвестиции и глобална интеграция на местните вериги за създаване на стойност;

35. подчертава, че сътрудничеството на ЕС за развитие трябва да продължава да предоставя подкрепа на държавите партньори в условия, при които Global Gateway не е подходящ начин да се отговори на техните нужди; подчертава, че в контекст на нестабилност и конфликти се изисква специално внимание и адаптирани форми на инвестиции, като например безвъзмездни средства и съгласувани действия между участниците в областта на хуманитарната помощ, развитието и мира, включително в най-слабо развитите държави, които допълват или излизат извън рамките на Global Gateway, със специален акцент върху ангажирането и овластяването на местните участници; призовава за амбициозна стратегия с ориентиран към хората подход към различните контексти на нестабилност, за да се осъществи изграждане на мира чрез връзката между хуманитарните действия, развитието и мира; подчертава в тази връзка, че традиционната ОПР не следва да бъде отклонявана от местата, където е най-необходима, и че тя трябва да остане съществен инструмент за подкрепа на сектори като здравеопазването, образованието, местното дребномащабно селско стопанство, продоволствената сигурност, храненето, водоснабдяването, подходящото жилищно настаняване и социалната закрила, които са предпоставки за стабилни, приобщаващи и просперииращи общества, като същевременно ЕС следва да подобри мониторинга, за да гарантира, че ОПР не се отклонява за престъпни или корупционни цели; подчертава, че публично-частните партньорства могат да допълват, но не трябва да заместват ОПР за човешко развитие;

36. призовава за непрекъсната подкрепа чрез проекти по линия на Global Gateway за укрепване на глобалната готовност срещу заплахи за здравето чрез инвестиране в развитието на капацитет за превенция, готовност и реагиране и устойчиви местни инициативи за производство и изграждане на капацитет в държавите партньори;

37. признава, че значителен брой държави – партньори по Global Gateway, разчитат в голяма степен на селското стопанство като основен източник на доходи, заетост и продоволствена сигурност; призовава Комисията да гарантира, че бъдещите стратегически прегледи и оценки на изпълнението на Global Gateway вземат предвид специфичните нужди и потенциала за развитие на селскостопанския сектор в държавите партньори; отчита, че стабилното финансиране от публичния сектор, подкрепено от постоянни ангажименти на донори, е от съществено значение за постигането на цялостни и устойчиви резултати в областта на човешкото развитие; потвърждава, че частните инвестиции и иновативното финансиране могат да

играят важна допълваща роля наред със стабилното публично финансиране, но не вместо него;

38. подчертава, че 360-градусовият подход предполага също така подкрепа за развитие на образованието и обучението, равенството и приобщаването, особено що се отнася до младежта и равенството между половете; отбелязва, че това изисква всеобхватни политически интервенции и изграждане на капацитет; подчертава, че чрез този подход ЕС може да създаде еднакви условия на конкуренция за европейските предприятия, особено спрямо други чуждестранни инвеститори, като същевременно спазва изискванията за местно съдържание, да подкрепи нуждите от развитие на държавите партньори и да повиши видимостта на „Екип Европа“;

39. подчертава, че е необходимо проектите по линия на Global Gateway да интегрират правата на детето като част от основните принципи на Съюза, като се гарантира защитата от експлоатация и детски труд, както и програми за подобряване на достъпа до образование, здравеопазване и социална закрила; призовава за консолидирани усилия за подобряване на инвестиционния климат на местно и национално равнище в държавите партньори, включително изграждане на капацитет, който да съпътства реформите в области като улесняването на инвестициите, обществените поръчки, политиката в областта на конкуренцията и цялостната бизнес среда, както и подкрепа за стабилни счетоводни системи; подчертава, че изграждането на стабилна икономическа инфраструктура и надеждна функционираща държава и повишаването на местния производствен капацитет са важни фактори за дългосрочното изкореняване на бедността; припомня, че местните дружества често са изправени пред парични и ликвидни предизвикателства поради нестабилността на обменните курсове и ограничената конвертируемост на техните валути, което може да ограничи участието им в международни проекти и да подкопае финансовата им стабилност;

40. подчертава значението на академичното и научното сътрудничество като стълб на програмата на Global Gateway в областта на цифровите технологии и иновациите; призовава Комисията да използва „Хоризонт Европа“, „Еразъм +“ и програмите за глобален обмен във взаимодействие с проектите по линия на Global Gateway, за да се даде възможност на талантливи студенти да учат в Европа и да се увеличи местният експертен опит в държавите партньори, както и да се стимулират съвместните научни изследвания, обменът на знания и развитието на цифрови умения; подчертава, че подобен подход би укрепил капацитета за образование и научни изследвания в световен мащаб и би гарантирал, че инвестициите в свързаност са придружени от развитие на човешкия капитал и трансфер на технологии;

41. призовава ЕС да използва своята политическа и икономическа тежест, за да постигне напредък по глобална програма за справедливост и дългосрочна устойчивост; подчертава, че инвестициите по линия на Global Gateway трябва да спомогнат за намаляване на неравенствата, да подкрепят човешкото развитие и да насърчават приобщаващи и справедливи системи, които включват и достигат до най-бедните 40% от населението, както и до хората, изложени на най-голям риск от изключване, в това число хора с увреждания, жени, момичета и разселено население; подчертава, че сътрудничеството за развитие следва да укрепи финансовите системи на държавите партньори; подчертава, че тези усилия следва да се основават на 360-градусовия подход на Global Gateway и да се наблюдават;

42. счита, че инвестициите следва да насърчават достойни, достъпни и устойчиви работни места, като се поставя специален акцент върху приобщаването на уязвимите групи към пазара на труда; подчертава освен това, че инвестициите следва да бъдат подкрепени от професионално обучение и умения, трансфер на знания и технологии със съответните местни образователни институции и центрове за обучение, както и чрез обучение на учители, основополагащо обучение, достъпна инфраструктура и адаптирани учебни материали, като същевременно се гарантира, че програмите са приведени в съответствие със социално-икономическия контекст на всяка държава партньор и че укрепват производствената структура на държавата;

43. отбелязва, че много партньори не разполагат с финансови ресурси за широкомащабни инфраструктурни проекти; подчертава във връзка с това, че Global Gateway поставя силен акцент върху развитието на инфраструктура и изграждането на капацитет, за да служи като катализатор за устойчив растеж и регионална интеграция, както и за свързаност с ЕС; отбелязва, че водещите проекти на Global Gateway за 2023, 2024 и 2025 г. имаха специален акцент върху инфраструктурата, като по-малко от 10% бяха насочени към образованието и научните изследвания, а малко над 10% бяха насочени към сектора на здравеопазването; подчертава, че по-високите равнища на инвестиции в здравеопазването, образованието и научните изследвания могат да доведат до по-висока икономическа и социална възвръщаемост, отколкото инвестициите в инфраструктура;

44. изтъква, че много развиващи се държави, по-специално в Субсахарска Африка, са изправени пред високи нива на публичен дълг, което възпрепятства способността им да инвестират и да предоставят социални и основни услуги; отбелязва, че Китай е най-големият двустранен кредитор на много развиващи се държави и че неговите практики на кредитиране са допринесли за повишаване на равнището на дълга; отбелязва, че проектите по линия на Global Gateway присъстват в няколко тежко

задлъжнели бедни държави; подчертава, че проектите по линия на Global Gateway следва да избягват влошаване на дълга или създаване на нови „дългови капани“; призовава ЕС и неговите държави членки да намалят и облекчат тежестта на дълга върху развиващите се страни, особено тези в южното полукълбо, като подкрепят облекчаването и преструктурирането на дълга в световен мащаб, като вземат предвид принципите на Конференцията на ООН за търговия и развитие за насърчаване на отговорно отпускане и вземане на държавни заеми, както и принципите на ОИСР за устойчивост на дълга; отбелязва, че настоящата система за кредитен рейтинг облагодетелства непропорционално държавите от северното полукълбо в сравнение с тези от южното полукълбо; призовава Комисията да вземе предвид тези усещания за по-висок риск и разходи по заеми; настоява, че по линия на Global Gateway следва да се предлагат суапове за справедлив преход и за инвестиции, както и суапове на дълг за природа и на дълг срещу действия в областта на климата; отбелязва, че проектите за екологичен преход по линия на Global Gateway следва да се отчитат съгласно член 6, параграф 4 от Парижкото споразумение за техния принос за висококачествени международни кредити;

45. подчертава, че достъпът до финансиране продължава да бъде основно предизвикателство за много развиващи се държави; приветства инициативи, чиято цел е да се подкрепят развиващите се държави при преодоляване на препятствията за достъп до финансиране; признава, че безвъзмездните средства са важни за отключване на други форми на финансиране;

46. настоятелно призовава Комисията да създаде необходимите механизми, за да гарантира, че всички партньори, участващи в проекти по линия на Global Gateway, спазват изцяло законодателството на ЕС и съответните международни стандарти в областта на борбата с подкупите, борбата с корупцията и финансовия интегритет, включително проверки за почтеност, инструменти за оценка и управление на риска и системи за мониторинг с цел предотвратяване, разкриване и справяне с корупцията, незаконните финансови потоци и други форми на неетично поведение;

47. подчертава необходимостта от ранни, приобщаващи и подходящи консултации с държавите партньори в рамката за управление на Global Gateway, преди да се изготвят проекти, за да се гарантира спазването на принципите за ефективност на развитието, включително ангажираността на местно равнище;

48. призовава Комисията да предприеме необходимите мерки за улесняване на участието в Global Gateway на малките и средните предприятия (МСП), включително кооперациите и предприятията от социалната икономика, включително чрез създаване на рационализирани процеси и специални финансови

прозорци, целеви информационни дейности, опростен достъп до търгове и механизми за подкрепа – с цел повишаване на тяхната конкурентоспособност в международен план; подчертава значението на МСП за създаването на работни места на местно равнище, за местната ангажираност и за добавянето на стойност и изисква техните специфични характеристики да бъдат надлежно взети предвид, например по отношение на размера и финансовите обеми на проектите, които могат да предприемат, и капацитета за изпълнение на задълженията за докладване; подчертава, че наред с МСП на държавите партньори европейските МСП са основни партньори за изпълнението на Global Gateway; подчертава, че Global Gateway следва да генерира реципрочни ползи чрез създаване на устойчиви вериги на стойността, иновации и качествени работни места в ЕС;

49. изисква от Комисията да включва местните и регионалните органи по-ефективно и на по-ранен етап в изготвянето на проекти, вземането на решения и финансирането; подчертава двойната им роля като партньори по изпълнението и бенефициенти; припомня, че много решения относно изпълнението на проекти се вземат на поднационално равнище, където интересите и потребностите на гражданите следва да бъдат надлежно отчетени;

Управление

50. препоръчва да се преразгледа структурата на управление на Global Gateway и изисква по-съдържателно участие на Парламента на равни начала с държавите членки;

51. изразява съжаление, че въпреки плановете за годишни заседания управителният съвет на Global Gateway досега е заседавал само два пъти – през декември 2022 г. и октомври 2025 г. – с ограничен обхват за задълбочен анализ и обсъждане или управление на бъдещи действия и проекти; призовава Комисията да гарантира участие на високо равнище;

52. отбелязва, че управителният съвет следва да функционира като допълващ орган към бъдещия инвестиционен съвет за Глобална Европа, и призовава Комисията да изясни и определи границите на съответните им мандати;

53. призовава методът за подбор на водещи проекти да се основава на обективни и свързани с качеството критерии, като същевременно се избягва неблагоприятно разрастване на проектите, увеличава се максимално цялостното въздействие и се гарантира измерим успех; призовава Комисията да изясни добавената стойност на водещите проекти по линия на Global Gateway в сравнение с неводещите проекти;

54. препоръчва водещите проекти да бъдат разработени като екосистеми, в които предприятията в държавите партньори и в

ЕС могат ефективно да извършват дейност и да процъфтяват; настоява за насърчаване на „европейско съдържание“ във водещите проекти, за ранно включване на държавите партньори и за ясно посочване на ползите от тези проекти в държавите партньори; насърчава всички заинтересовани страни да възприемат дългосрочно сътрудничество, тъй като инвестициите, особено в инфраструктура, енергетика и минно дело, разчитат в голяма степен на дългосрочна ангажираност и сигурност на планирането;

55. призовава управителния съвет на Global Gateway да вземе предвид докладите на заинтересованите страни и системно да ползва статистическите данни, които следва да се споделят своевременно и по лесен за ползване начин с държавите членки и Парламента, така че да се направлява политическото ръководство, да се подобрява координацията и да се коригира бъдещото програмиране, когато е необходимо;

56. предлага управителният съвет на Global Gateway да стане основният оперативен орган за изпълнението на стратегията Global Gateway, по-специално по отношение на определянето на критериите за водещи проекти, подбора на водещи проекти и осигуряването на подходящи рамкови условия и финансиране за тях; изисква проектите и партньорствата, считани за „стратегически“ в друг контекст, да бъдат съгласувани и приведени в съответствие с водещите проекти в рамките на Global Gateway; подчертава, че съставът на управителния съвет трябва да бъде променен, за да включва участници, компетентни на оперативно равнище, честотата на заседанията му трябва да бъде увеличена, а техният дневен ред – ориентиран към вземането на решения; предлага консултативните органи да преминат през същия процес на „привеждане в действие“;

57. застъпва становището, че подходът към Global Gateway следва да се промени от прилаган от горе надолу към обусловен от търсенето подход; припомня, че по-солидното включване на европейския частен сектор заема централно място в Global Gateway; поради това предлага да се гарантира редовно и прозрачно участие на представители на европейския частен сектор в съдействието за оформянето и по-нататъшното развитие на Global Gateway; припомня също така, че инициативата Global Gateway следва да бъде ръководена от партньори, като зачита и съгласува националните и местните планове за развитие; настоятелно призовава на заседанията на управителния съвет да бъдат канени според случая делегации на ЕС и представители на държавите партньори, включително представители на местните органи, гражданското общество и бизнеса;

58. подчертава решаващата роля на делегациите на ЕС за координацията с местните заинтересовани страни, определянето на потенциалните възможности за инвестиции, изграждането на

задълбочени познания за конкурентите на ЕС и съществуващите пропуски, както и подкрепата за местните партньори при привеждането на техните заявления за проекти в съответствие с местните приоритети, както и с приоритетите на ЕС, и поради това призовава на делегациите на ЕС да се предоставят достатъчно човешки, финансови и технически ресурси, включително чрез целенасочени програми за обучение, за да могат те ефективно да изпълняват тези задачи; категорично се противопоставя на плановете за съкращаване на персонала на делегациите на ЕС в държавите партньори;

59. призовава Комисията и всички участващи заинтересовани страни да осигурят съдържателното използване и участие на Платформата за диалог между гражданското общество и местните власти Global Gateway, както и на местните организации на гражданското общество, маргинализираните групи и профсъюзите, организациите на жените и организациите на хората с увреждания, както и на местните МСП и коренното население, и да създадат условия тези участници да изпълняват своята демократична и партньорска роля отвъд предоставянето на одобрение, включително като се осигурят подходящи срокове, честота и последващи действия във връзка с резултатите от тези срещи; отбелязва, че платформата следва да играе допълваща роля в управлението на Global Gateway и да допринася пълноценно за подбора, разработването и изпълнението на проекти, като по този начин подобрява легитимността и приемането на местно равнище на проектите по Global Gateway;

60. подчертава необходимостта от по-чести и оперативни консултации с Консултативната бизнес група, включително с бизнес представители от южното полукълбо, с цел вземане на решения и постигане на конкретни резултати; настоява, че трябва да се вземат предвид евентуални конфликти на интереси, включително чрез изисквания за финансова прозрачност; предлага членовете на Консултативната бизнес група да декларират участието си в проекти по линия на Global Gateway; настоява, че е важно европейските и местните МСП да бъдат включени в Консултативната бизнес група;

61. припомня силната роля на Парламента при формирането на политиките на ЕС в областта на икономиката, климата, цифровите технологии, търговията и конкурентоспособността; подчертава, че настоящото управление на Global Gateway все още не позволява на Парламента да упражнява своите задължения за контрол или да допринася за парламентарната дипломация;

62. счита, че от съществено значение е по-солидното ангажиране на Парламента като единствената пряко и демократично избирана институция, за да се гарантира демократичната легитимност, прозрачността и съгласуваността на политиките на Global

Gateway, както и да се засили нейната видимост; подчертава решаващата контролна роля и стратегическата ръководна роля на Парламента, включително засиления парламентарен надзор върху идентифицирането, подбора и изпълнението на проекти, както и систематичната оценка на резултатите и въздействието; подчертава, че Парламентът трябва да играе централна роля за това да се гарантира, че инвестициите по линия на Global Gateway ефективно използват ресурсите и са в пълно съответствие с ценностите, целите за развитие и стандартите за устойчивост на ЕС;

63. призовава Комисията да представя на Парламента редовни доклади за напредъка относно изпълнението на проектите по Global Gateway и редовен и структуриран стратегически преглед на изпълнението на Global Gateway от компетентните комисии на Парламента, за да се гарантира, че неговите цели, приоритети и географски акцент продължават да бъдат актуални, последователни и съгласувани с целите на външната дейност на Съюза и приоритетите за развитие, както и с променящия се геополитически контекст;

64. подчертава освен това, тъй като Global Gateway все повече се управлява от държавите членки, че е важно да се рационализира сътрудничеството между Европейския парламент и националните парламенти по отношение на контрола и надзора, за да се отрази подходът „Екип Европа“; се ангажира да осигури подходящи консултации, участие и представителство, включително в бъдещия по-оперативен управителен съвет; призовава за участието на парламентите на държавите партньори, включително чрез редовен обмен на информация и чрез съществуващите многостранни асамблеи;

65. отбелязва новосъздадения Център по въпросите на инвестициите по линия на Global Gateway и приветства планираното оптимизиране на подаването на заявления за проекти; подчертава, че процесът на кандидатстване и координацията с „Екип Европа“ на национално равнище трябва да бъдат прозрачни; отбелязва със загриженост обаче липсата на представителство от държавите партньори, по-специално на гражданското общество; подчертава, че европейските дружества, по-специално МСП, се нуждаят от по-добра информация относно възможностите на Global Gateway, и настоятелно призовава Центърът да бъде създаден по начин, който улеснява достъпа на МСП; освен това призовава за ясно, публично, актуално и лесно достъпно посочване на всички планирани, текущи и приключени търгове и проекти, както и за възможности за финансиране, като се обръща специално внимание на МСП и дружествата от по-малките държави членки, които често нямат постоянни представителства в държавите партньори и е по-малко вероятно да разполагат с ресурси на публичната администрация, за да създадат възможности за инвестиции от частния сектор;

предлага да се създаде платформа за намиране на съответствия между потенциалните бизнес партньори и изкупвачите;

66. изтъква, че проектите трябва да бъдат икономически жизнеспособни или да подпомагат предоставянето на обществени блага, както и че жизнеспособността на проектите по линия на Global Gateway зависи от съгласувани правни рамки и политики, като например търговски споразумения, данъчни политики, споразумения за бъдещо изкупуване, системи за търговия с емисии и механизми за корекция на въглеродните емисии на границите; призовава Комисията да съгласува по-добре инициативата Global Gateway с вътрешната си политическа програма и инициативи, например Програмата за конкурентоспособност, Европейския зелен пакт и Цифровото десетилетие;

67. препоръчва на Комисията при подбора на проекти да дава приоритет на тези, които имат значително стратегическо значение;

68. подчертава значението на трансграничните проекти по линия на Global Gateway за укрепването на търговията и развитието с ключови партньори и подкрепата на по-задълбочена регионална икономическа интеграция в държавите партньори; подчертава, че развитието на инфраструктурата следва, когато е осъществимо, да допринася за вътрешнорегионалната търговска интеграция, по-специално между икономиките от южното съседство, Африка, Латинска Америка и Югоизточна Азия; подчертава стратегическото значение на Африканската континентална зона за свободна търговия за преодоляване на регионалната разпокъсаност и призовава Global Gateway да допринесе по целенасочен начин за преодоляване на определени пречки и затруднения, които са забавили нейното изпълнение; подчертава, че е важно да се подкрепя постепенното развитие на вътрешнорегионалните вериги на стойността и регионалната свързаност, включително чрез диалог и техническа помощ, насочени към намаляване на регулаторните предизвикателства и нетарифните бариери;

69. подчертава стратегическата стойност на партньорствата за чиста търговия и инвестиции, които следват логика, основана на търговията и програмите, допълваща основания на проекти подход на Global Gateway, като същевременно дават възможност за по-добра регионална интеграция и допринасят за глобалната цел за постигане на ЦУР; подчертава, че съчетаването на достъпа до пазара с инструментите за финансиране на ЕС, например Глобална Европа и Global Gateway, е от съществено значение; насърчава Комисията да проучи как партньорствата за чиста търговия и инвестиции, укрепени чрез Global Gateway, могат да спомогнат за намаляване на нетарифните бариери за държавите партньори, включително чрез целенасочени

освобождавания от избрано законодателство на ЕС или чрез признаване на еквивалентност; приканва Комисията да насърчава широко участие на заинтересованите страни от предприятията, особено МСП, синдикалните организации, гражданското общество и местните общности; подчертава готовността си да засили междупарламентарното сътрудничество, да упражнява подходящ контрол върху текущото изпълнение и да допринася за изграждането на партньорство между хората като основа за по-нататъшен взаимен успех;

70. призовава значително да се подобрят прозрачността, демократичната отчетност и информация, стабилните механизми за мониторинг и оценка и редовното докладване;

71. призовава за ефективно измерване на въздействието на проектите по Global Gateway на местно равнище, включително техните социални, екологични и икономически резултати, например техния принос за изкореняването на бедността, както и тяхната финансова и икономическа устойчивост, като се използват показатели, свързани със създаването на работни места, трансфера на знания, социалното приобщаване и равенството между половете, в съответствие с глобалните цели, свързани със социалния и човешкия капитал, например ЦУР и Третия план за действие относно равенството между половете;

72. освен това изисква от Комисията да предостави доказателства относно ползите от проектите по линия на Global Gateway за местните предприятия, особено МСП, устойчивите и приобщаващи предприятия, например кооперациите и социалните предприятия, местните общности и работната сила в държавите партньори; приканва Комисията да наблюдава и оценява въздействието на проектите и да публикува такива данни, за да гарантира, ex ante и ex post, че проектите по Global Gateway спазват ангажиментите в областта на правата на човека и имат положително въздействие върху местната икономика и положителни верижни ефекти за по-широки сегменти на обществото; отбелязва опасенията, изразени в проучвания и разследвания относно външните инвестиции, при които понякога се установяват ограничени доказателства за ползите на местно равнище, включително за МСП и за общностите в държавите партньори;

73. призовава Комисията да разработи нови инструменти, създадени чрез основана на доказателства рамка за наблюдение и оценка на разпределението и въздействието на интервенциите в държавите партньори, по-специално в области като качеството и количеството на работните места, приобщаващото образование, здравеопазването, жизнения стандарт, въздействието върху най-уязвимите групи, неравенството и социалното сближаване, адаптирането към изменението на климата и опазването на околната среда, както и развитието на местните предприятия,

включително МСП, тъй като това би спомогнало за оптимизиране и разширяване на местното въздействие на настоящите интервенции и партньорства на ЕС и би подкрепило разработването на бъдещи проекти с трайно въздействие в държавите партньори; приветства маркера за неравенство и оценката на разпределителното въздействие като полезни инструменти за наблюдение на въздействието на проектите по линия на Global Gateway; изисква данните да бъдат разбити по пол и възраст, за да се проследят приобщаването и ползите за жените и момичетата; подчертава, че подобен емпиричен подход повишава прозрачността на разходите и засилва надзорната роля на Парламента като част от бюджетния орган;

74. препоръчва да се наблюдава степента и успехът на участието на европейски и местни дружества; препоръчва освен това да се наблюдават създаването на вериги на доставки и вериги на стойността, ползите от иновациите, издръжливостта и икономическата добавена стойност както в държавите партньори, така и в ЕС;

75. призовава Комисията редовно да публикува стандартизирани, подробни и съпоставими статистически данни относно изпълнението на Global Gateway, показващи, наред с другото, дела на обществените поръчки и договорите, възложени на дружества от ЕС и извън ЕС, обема и секторното разпределение на частните инвестиции, мобилизирани от всяка държава членка, и основните генерирани икономически и социални ползи, както и да предостави доказателства за ефекта на лоста на гаранциите, финансовите инструменти и смесеното финансиране на ЕС; подчертава, че тези данни са от съществено значение, за да се оцени реалното равнище на „европейското съдържание“ в проектите по линия на Global Gateway и да се гарантира икономическа целесъобразност за данъкоплатците в ЕС; подчертава освен това, че тези мерки за прозрачност ще предоставят възможност да се оцени дали даден проект постига заявената цел за мобилизиране на значителен частен капитал за устойчиви и стратегически проекти;

76. отново изтъква необходимостта от единна, публично достъпна методика за изчисляване на мобилизираните инвестиции в рамките на Global Gateway, включително ясно разграничение между финансирането от бюджета на ЕС, вноските на държавите членки, ливъриджа на частния сектор и преименуваните вече съществуващи проекти; призовава Комисията да публикува годишни одитирани данни;

77. приветства скорошните подобрения на предоставената информация относно Global Gateway на уебсайта на Комисията, но подчертава необходимостта от по-подробна информация за проектите по линия на Global Gateway, за критериите за подбор, за източниците на финансиране, предварителните оценки на

въздействието, участието на заинтересованите страни, партньорите по изпълнението, местната добавена стойност, както и очакваните и измерените резултати, включително що се отнася до въздействието върху търговията и напредъка към постигането на ЦУР; счита, че прозрачността и ефективната комуникация са от съществено значение за гарантиране на предвидимост, насърчаване на доверието на държавите партньори, гарантиране на участие, създаване на импулс и демонстриране на добавената стойност на Global Gateway; отбелязва предложението на Комисията за нова рамка за проследяване и изпълнение, която следва да допринесе за рационализиране на мониторинга и докладването въз основа на ключови показатели за ефективност; посочва, че ограничената осведоменост за инициативата Global Gateway в много държави партньори продължава да бъде основна пречка за нейния успех; поради това призовава за по-голяма видимост, по-силно послание и съгласувана комуникационна стратегия;

78. изразява съжаление относно факта, че марката Global Gateway все още не е призната и видима, особено сред държавите партньори; поради това призовава за добре обезпечена с ресурси, ясна и координирана комуникационна стратегия, която включва многоезична комуникация, съсредоточена върху интересите и резултатите на ЕС и държавите партньори за местните заинтересовани страни като положително предложение на Европа;

79. настоятелно призовава Комисията да подобри прозрачността при изпълнението на Европейския фонд за устойчиво развитие плюс, като публикува подробна, редовно актуализирана информация относно гаранционните споразумения, подписаните и изплатените инвестиции, партньорите по изпълнението и бенефициентите, както се препоръчва от Европейската сметна палата;

80. призовава Global Gateway да бъде кодифицирана и включена в предстоящия да се приеме Регламент за Глобална Европа преди следващата многогодишна финансова рамка за 2028 – 2034 г.; счита, че това подобрение е спешно необходимо, за да се гарантира правна сигурност и прозрачност на мандата; подчертава ръководните принципи на Парламента в това отношение, а именно централната оперативна роля на управителния съвет на Global Gateway при определянето и подбора на проекти, промяна от ръководен от Комисията подход към подход „от долу нагоре“, съсредоточен върху трансформираща устойчива програма от взаимен интерес, по-силно участие на стопанските сектори, партньорите и Парламента, както и повишена отчетност;

Бъдещо финансиране и обществени поръчки

81. подчертава, че наличните на национално и европейско равнище финансови инструменти за проекти по линия на Global Gateway трябва да бъдат коригирани, за да се вземат предвид стратегическият контекст, решаващото значение на веригата на доставки, специфичните особености на сектора и конкурентната среда, и да бъдат трансформирани в набор от инструменти, позволяващи създаването на взаимноизгодни партньорства и еднакви условия на конкуренция за европейските предприятия в държавите партньори; подчертава, че осигуряването на баланс между ОПР и финансирането, което не е свързано с ОПР, е от съществено значение; припомня на Комисията настоящото изискване, че най-малко 93% от разходите по ИССРМС – Глобална Европа трябва да отговарят на критериите за ОПР;

82. счита, че определен брой водещи проекти следва да бъдат предвидени за икономическата издръжливост на ЕС;

83. подчертава, че в основата на проектите, изпълнявани в рамките на Global Gateway, е участието на частния сектор на ЕС, на държавите партньори и на надеждни партньори; подчертава, че субектите от ЕС или единомислещите партньори трябва да представляват значителна част от консорциумите, участващи в проекти по линия на Global Gateway;

84. подчертава, че политиките за възлагане на обществени поръчки, процесите за дължима грижа и подготовката на търговете оказват силно влияние за успеха или неуспеха на проектите по линия на Global Gateway; призовава за използването на екологични, социални и управленски критерии, както и на критерии по отношение на качеството, иновациите, устойчивостта и европейското участие, както и относно сигурността, надеждността, устойчивостта и конкурентоспособността; изисква от Комисията да предостави определение на „стратегически обществени поръчки“ и да гарантира, че процедурите за възлагане на обществени поръчки и критериите за подбор на проекти отразяват посочените по-горе изисквания, като набляга на критериите за качество пред цената, поддържа прозрачност, насърчава лоялната конкуренция и икономическата ефективност, защитава стратегическите интереси и автономността на ЕС, както и постига съответствие с неговите ценности; призовава Комисията да обмисли корекции на своя подход и правила в областта на обществените поръчки, за да се гарантират еднакви условия на конкуренция за европейските дружества;

85. призовава Комисията да прилага такива критерии за допустимост за дружествата, участващи в проекти по Global Gateway, така че да се гарантира, че дружествата от ЕС, единомислещите държави и държавите партньори винаги запазват оперативен контрол върху съответните проекти;

86. приветства Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за разгръщането на нейната пътна карта за стратегически обществени поръчки и за това, че значителна част от финансираните от ЕИБ проекти вече се изпълняват от дружества от ЕС; изисква от ЕИБ да направи критична оценка и да промени подхода си за избягване на риска;

Насърчаване на търговията и инвестициите

87. подчертава, че при проекти с търговско и инвестиционно измерение Global Gateway следва да укрепва и улеснява взаимноизгодните търговски и инвестиционни отношения, по-специално чрез разработване и откриване на нови търговски маршрути и бизнес възможности, включително за МСП, и чрез подкрепа за развитието и модернизирането на улесняваща търговията инфраструктура, която е от ключово значение за справянето с високите търговски разходи; признава, че в една все по-конкурентна глобална среда, в която търговските зависимости се използват като оръжие и инструмент за икономически натиск, Global Gateway играе ключова роля в подкрепата на диверсификацията на веригите за доставки, намаляването на критичните зависимости в ключови сектори, укрепването на геополитическата позиция на ЕС и повишаването на неговата стратегическа устойчивост, икономическа сигурност и дългосрочна конкурентоспособност, както се призовава в доклада на г-н Драги от 9 септември 2024 г. относно бъдещето на европейската конкурентоспособност, като в същото време, в съответствие с принципа за съгласуваност на политиките за развитие, подкрепя приоритетите за развитие на държавите партньори и зачита техните демократични процеси на вземане на решения;

88. подчертава, че успехът на инвестициите по линия на Global Gateway зависи от наличието на стабилна и предвидима търговска рамка; призовава инвестициите по линия на Global Gateway да включват, когато е целесъобразно, компоненти за улесняване на търговията, като се осигурява реално и устойчиво развитие, по-добър достъп до пазарите и износен потенциал за държавите партньори; призовава да се осигурят полезни взаимодействия между инициативите на Global Gateway и търговската политика на ЕС, включително търговските споразумения, както и приоритетите за изпълнение съгласно главите за търговия и устойчиво развитие, Общата система от преференции и други съществуващи търговски рамки и механизми; подчертава, че за да се гарантират такива полезни взаимодействия, е необходимо също така да се проверят сигурността и стратегическите рискове на водещите проекти по линия на Global Gateway, по-специално когато държавно контролирани дружества от авторитарни държави могат да получат контрол върху критична цифрова, морска, транспортна, енергийна или комуникационна инфраструктура; призовава

Global Gateway да бъде приведена в пълно съответствие с правилата на СТО и, доколкото е възможно, да подкрепя включването на държавите партньори в основаната на правила регионална и глобална търговска система; призовава Комисията да направи оценка на търговските и инвестиционните потоци, генерирани в рамките на Global Gateway;

89. призовава Global Gateway да ангажира по-пряко частния сектор чрез насърчаване на търговията и инвестициите и да гарантира ангажимента на европейските предприятия да участват във водещи проекти в държавите партньори;

90. призовава да се увеличи техническата помощ за подкрепа на институционалния капацитет и регулаторната реформа, насочена по-специално към рационализиране на търговските процеси и укрепване на способността на държавите партньори да спазват международните стандарти, включително санитарните и фитосанитарните стандарти, техническите стандарти, стандартите за устойчивост, цифровизацията на митниците и проследимостта на веригите на стойността; подчертава, че въпреки това Global Gateway трябва да зачита вътрешното регулаторно пространство и да не бъде обвързан с регулаторни реформи, които отслабват регулаторните органи;

91. призовава Global Gateway да подкрепя проекти, които улесняват търговията и могат да постигнат социално приобщаващ и екологично устойчив икономически растеж, интеграция и създаване на работни места, и които зачитат правата на човека; подчертава, че тези проекти, по-специално транспортните коридори, не трябва да се осъществяват за сметка на условията на заетост или закрилата на труда и защитата на околната среда; призовава да се гарантира, че проектите повишават взаимната конкурентоспособност, включително като дават възможност за привеждане в съответствие с целите в областта на климата и подкрепят спазването на свързаните с търговията автономни мерки на ЕС за устойчивост с цел справяне с въглеродните емисии и неблагоприятните въздействия върху околната среда и насърчаване на правата на човека; счита, че докато се стреми да осигури устойчиви доставки на суровини от критично значение, необходими за екологичния преход и за икономическата сигурност на ЕС, Global Gateway следва да отчита приобщаващото развитие и да гарантира, че търговските партньори се възползват от добива на ресурси чрез преработка на местно равнище, трансфер на умения и ноу-хау и генериране на добавена стойност за местните общности; припомня, че в съответствие с усилията на екологичната дипломация на ЕС Global Gateway следва да допринася за енергийния преход; призовава финансирането по линия на Global Gateway да гарантира оперативна съвместимост със стандартите на ЕС, прозрачни процедури и спазване на екологичните, социалните и

управленските стандарти, включително чрез системи за непрекъснато наблюдение;

Финансови инструменти

92. подчертава, че ЕС прилага операции за финансиране на развитието и основани на гаранции инвестиции много преди стартирането на Global Gateway през 2021 г., включително чрез Европейския фонд за устойчиво развитие плюс;

93. призовава Комисията да извърши оценка на въздействието на Европейския фонд за устойчиво развитие и на Европейския фонд за устойчиво развитие плюс, която следва да служи като основа на следващия фонд на Глобална Европа, с който ще се подкрепя Global Gateway в следващата многогодишна финансова рамка, като тази оценка трябва да измерва и напредъка по отношение на намаляването на неравенствата, подобряването на човешкото развитие, приобщаването и достъпността, както и насърчаването на социалните и екологичните стандарти; настоява, че бъдещите финансови инструменти трябва да се основават на надеждна оценка на съществуващото финансиране; счита, че са необходими по-голяма прозрачност и отчетност, както и по-добро управление на риска и структури на управление, включително по отношение на подробностите на бюджетната номенклатура; счита, че пречките, които понастоящем възпрепятстват европейските МСП да участват по-широко в проекти по линия на Global Gateway, следва да бъдат премахнати, като същевременно признава предизвикателствата, произтичащи от широкомащабния контекст на финансиране, и многонационалните дружества като ключови партньори от частния сектор;

94. подчертава, че е важно да се прилага приобщаващ подход „Екип Европа“; насърчава Комисията, ЕИБ, Европейската банка за възстановяване и развитие и националните финансови институции за развитие да разработят и прилагат инструменти за намаляване на риска по линия на Global Gateway, да ги направят по-прости и по-предвидими, и да работят по начин, който активно отваря достъпа за предприятията от всички държави членки, включително тези, които нямат национални финансови институции за развитие, като предоставят пропорционални изисквания за навлизане на пазара и адаптирани възможности за МСП, както и да разработят специални схеми за застраховане срещу политически рискове за проектите по линия на Global Gateway;

95. подчертава значението на инструментите за насърчаване на търговията и износа, включително агенциите за експортно кредитиране, гаранциите, застрахователните продукти и бизнес партньорствата, като неразделна част от инструментариума на Global Gateway; насърчава Комисията и държавите членки да

засилят координацията относно използването на агенциите за експортно кредитиране, дейностите на икономическата дипломация и политическите посещения на високо равнище в рамките на подхода „Екип Европа“, за да се улеснят устойчивият износ и навлизането на пазара на европейски дружества, по-специално МСП; призовава за стабилни гаранции, за да се гарантира пълно съответствие с международните правила, с целите на ЕС за развитие и със стандартите на ЕС в областта на правата на човека, околната среда, прозрачността в областта на климата и устойчивостта на обслужването на дълга;

96. призовава Комисията и държавите членки да гарантират пълна прозрачност на операциите, включващи съвместни или координирани действия между европейските агенции за експортно кредитиране и финансовите институции в областта на развитието, включително като се публикуват критериите за подбор на проекти, бенефициентите и оценките на въздействието;

97. припомня, че ЕИБ Глобал – поделението на Европейската инвестиционна банка, което отговаря за развитието – е един от основните изпълнители по линия на Global Gateway и поради това от него се очаква да прилага в проектите си най-високи стандарти за прозрачност и отчетност; настоятелно призовава Комисията и партньорите по изпълнението да публикуват свързаната информация своевременно и по достъпен начин; насърчава Комисията да увеличи максимално сътрудничеството си с ЕИБ като банката на ЕС, което следва да бъде отразено в следващата многогодишна финансова рамка; насърчава финансовите институции в областта на развитието, които изпълняват проекти по линия на Global Gateway, например ЕИБ, да оповестяват публично всяка свързана с проекта оценка на дълга; отново призовава ЕИБ Глобал да се съсредоточи върху програма за справедливо и устойчиво развитие в държавите получателки;

98. подчертава, че когато е целесъобразно, е необходимо да се използват повече инструменти за смесено финансиране и преференциални инструменти, за да станат проектите икономически жизнеспособни; приветства усилията на ЕИБ да продължи да увеличава ефективността и да рационализира процесите, включително чрез прилагане на взаимно доверие със специални партньори от „Екип Европа“, когато това е възможно;

99. освен това призовава за оценка на степента, в която ресурсите на ОПР биха могли да бъдат мобилизирани в рамките на Global Gateway с помощта на ЕИБ, за да се постигне и по-ясно разграничение между програмата на ЕС за конкурентоспособност, идваща от източници извън ОПР, и програмата за развитие, обхванатата от ОПР; посочва, че новите и иновативните технологии и МСП се нуждаят от специфични

инструменти за финансиране и че следва да се предоставят безвъзмездни средства, както и заеми, инструменти за намаляване на риска и евентуален собствен капитал;

100. припомня, че в допълнение към ЕИБ Глобал други многостранни банки за развитие, участващи в изпълнението на Global Gateway, трябва също да се придържат към високи стандарти за прозрачност и отчетност; подчертава, че всички многостранни банки за развитие, участващи в операции по линия на Global Gateway, следва да демонстрират допълняемост по отношение на развитието, да избягват практики, които увеличават уязвимостта по отношение на дълга в държавите партньори, и да съгласуват финансирането си със справедливи, устойчиви и благоприятни на местно равнище резултати в областта на развитието; призовава Комисията да гарантира пълното спазване на тези принципи;

°

° °

101. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Съвета и на Комисията.